

בני-לם ייר

מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בטסחים
شارع هطيونيم 8 القدس ٩٢٣٨٦ تلفون ٦٦٧٧٤, ٦٦٧٧١
The Israeli Information Center for
Human Rights in the Occupied Territories

דף מידע

יוני 1989

רחוב התיבונים 8, ירושלים 92386
טלפון 667274, 667271
شارع هطيونيم 8 القدس ٩٢٣٨٦ تلفون ٦٦٧٧٤, ٦٦٧٧١
8 Hatibonim Street, Jerusalem 92386
Telephone 667271, 667274

"כל אדם יש לו הזכות לחיים, לחירות ולביטחון אישי".

ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם, סעיף 3

הרוגי החודש האחרון – ניתוח הנתונים

במאי 89 נהרגו בשטחים 35 תושבים פלסטינים
וחיילי ישראלי אחד.

בין ההרוגים הפלסטינים 18 היו תושבי רצועת
עזה ו-17 מהגדה המערבית.

במאי נהרגו 2 ילדים מתחת לגיל 12 ו-6 נערים
בגילאי 13-16.

בולט המספר הגבוה של ההרוגים בני 40 ומעלה
– 4 בני אדם – בהם אשה בת 50.

בשני מקרים נעצרו אזרחים ישראלים כחשודים
בהריגה. במקרה נוסף יש חשד שאזרחים
ישראלים ירו בתושב השטחים והרגוהו.

נמשכת מגמת עליה במספר ההרוגים, מגמה
שהחלה במאוס השנה. רק במאוס ובאפריל 88
נהרגו יותר בני אדם בשטחים מאשר במאי 89.

ניכרת עליה במספר ההרוגים ברצועת עזה:
מחצית ההרוגים במאי הם מאיזור זה, בעוד
שבעבר היה חלקם היחסי בדרך כלל כשליש.

נמשכת מגמה של הריגת פלסטינים הנחשבים
'משפתי פעולה'. לפי המידע שבידינו נרצחו
מתחילת האינתיפאדה עד סוף מאי כ-40
איש שנחשדו בשיתוף פעולה עם השלטונות.

הרוגי האינתיפאדה

מתחילת האינתיפאדה עד סוף מאי 1989 נהרגו,
לפי נתוני 'בצלם', 457 תושבים פלסטינים
בשטחים מידי כוחות הביטחון ואזרחים
ישראלים.

- מאש חיה (כולל כדורי פלסטיק): 425. מהם
17 ילדים מתחת לגיל 12 ו-68 בגילאי 13-16.
- פגיעות שאינן מאש חיה (מכות, התחשמלות,
כוויות ואחרים): 32. מהם 3 ילדים מתחת
לגיל 12 ו-2 בגילאי 13-16.

למעלה מ-70 בני אדם נוספים נפטרו זמן קצר
לאחר חשיפה לגז מדמיע, מהם קרוב ל-30
תינוקות. יש קושי רפואי להצביע על חשיפה
לגז מדמיע כגורם ישיר ויחיד למוות.

בתקופה זו נהרגו בשטחים 5 חיילי צה"ל ו-9
אזרחים ישראלים, מהם 3 פעוטות.

- ממרחק 70 מ' קשה להבחין בבירור בני כמה הילדים.
- בסיטואציה של פיזור הפגנה לא מתקיים התנאי שהירי לא יתבצע אחרי מאמץ פיזי.
- הטענה שמדובר בכדורי 'פלסטיק' (למעשה זהו קליע מתכת מצופה פלסטיק) בלתי-קטלניים גורמת לתופעה של יד קלה על ההדק.

בחוות דעת שכתב ד"ר יצחק וינוגרד, מומחה בכירורגיה כללית, הוא קובע כי הפגיעות הנגרמות לגוף כתוצאה מפגיעת קליע חי נגרמות גם בפגיעה של קליע מפלסטיק כתוצאה מירי בטווח קצר. "אך גם פגיעה מטווח רחוק יכולה להיות מסוכנת ביותר", טוען ד"ר וינוגרד, "אני בדעה שקליע הפלסטיק הוא בעל יכולת קטלנית מיידית בירי מטווחים קצרים, ו**בירי מטווחים של למעלה מ-70 מ' יש פוטנציאל לפגיעה, קטלנית מאוחרת, מספר ימים לאחר הפגיעה, כתוצאה מזיהום שבהעדור טיפול ייחודי**".

בחודש האחרון:

- **סאמר מוחמד מרעי**, בן 9, ממחנה הפליטים טול כרם, נפגע בעינו מכדור פלסטיק ב-26 באפריל. הוא נפטר בבית החולים אל מוקאסד ב-1 במאי.
- ב-19 במאי היתה התנגשות בין כוחות צה"ל לתושבים בשכונה שאבורה ברפיח.
- החיילים ירו כדורי פלסטיק. מהירי נהרגו: **אחמד עבד אל סלאם אבו אהראם**, בן 34, שנפגע בחזה.
- **פאטמה אחמד עבדאללה חמיידה**, בת 50, שנפגעה בבטן ובחזה.
- **עיד אבו שעיייר**, בן 31.
- **שאפיק רמקן אבו לילי**, בן 23.
- **נזימי אבו חתאללה**, בן 13, שנפצע בחזה ומת כעבור שעות אחדות בבית החולים נאסר.
- בתקרית זו נפצעו עוד 12 תושבים (2 מהם פצועים אנושים, 3 פצועים באורח בינוני והיתר פצועים קל) – כולם נפגעו מכדורי פלסטיק.
- ב-31 במאי נפצע **מוחמד חמדאן**, בן 8 חודשים, באורח אנוש מכדור פלסטיק שפגע בראשו. אימו סיפרה כי חצתה את הרחוב ליד ביתה במחנה הפליטים טול כרם כשהתינוק בזרועותיה, וברגע שהגיעה לפתח הבית נורה כדור לעברה ופגע בתינוק.

לאחרונה הצדיק האלוף אהוד ברק (סגן הרמטכ"ל), בתצהיר תשובה מטעם שר הביטחון לבג"צ (עתירה שהגישה הלגה לזכויות האדם באמצעות עו"ד פליציה לנגר), את השימוש שעושה צה"ל בקליעי פלסטיק כנגד 'מפירי סדר'. סגן הרמטכ"ל קובע בתצהירו: "לאור מאפייניו של קליע הפלסטיק, השונים לחלוטין מהכדור היחי, **הרי בשימוש נכון** בקליע זה, **בטווחים מסוימים**, אין הקליע אמור להיות קטלני". (ההדגשות שלנו)

מן התצהיר עולה כי לפי נתוני צה"ל היו בשמונה החודשים דצמבר '87 – יולי '88 204 הרוגים כתוצאה מפעילות כוחות צה"ל ואילו בשמונה החודשים שלאחר הכנסת קליעי הפלסטיק לשימוש (אוגוסט '88 – מארס '89) היו 154 הרוגים כתוצאה מפעילות כוחות צה"ל, **מהם 61 הרוגים מפגיעה של כדורי פלסטיק**. "בתקופה שמאז הכנסת קליעי הפלסטיק לשימוש ירד אפוא מספר ההרוגים בכ-25 אחוז", קובע האלוף ברק.

בין המגבלות לשימוש בקליעי הפלסטיק מונה סגן הרמטכ"ל את החובה לכוון את הנשק לפגיעה מתחת לברך בלבד, את הצורך להימנע מכיוון לרגלי נשים וילדים ואת קיומו של טווח מינימום וטווח מקסימום לירי הפלסטיק. מעדויות שמסרו קציני מילואים ליבצלם עולות העובדות הבאות:

- ההכשרה לירי בקליעי הפלסטיק נמשכת פחות מדקה וכוללת ירי של 3 כדורים (מקבץ) לטווח של 70 מטר.
- יריענון שאמור להתבצע אחרי שבועיים לא מתקיים על פי רוב.
- ההוראות קובעות שהירי חייב להתבצע מטווח מינימום של 70 מ' ולא אחרי מאמץ פיזי.
- קשה לאמוד מרחק של 70 מ' ביום, לא כל שכן בלילה.
- אין אפשרות מעשית – גם לצלפים מנוסים – להבטיח שהירי ממרחק של 70 מ' יפגע דווקא מתחת לברך. קליעי הפלסטיק קלים יותר מהקליעים הרגילים והפגיעה בהם מדויקת פחות.

"כל אדם זכאי לחופש תנועה ומגורים בתוך כל מדינה".

החמרה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם. סעיף 13: (1)

עוצר

בשלב הנוכחי, מזה כשנה, משמש העוצר גם כאמצעי ענישה מקיף וגורף. לעתים קרובות מלווה הטלת עוצר בניתוק קווי טלפון ואספקת חשמל ומים ומנוצל לגביה מאסיבית של תשלומי מס הכנסה, מע"מ, ביטוח לאומי ואגרת טלוויזיה.

הטלת עוצר למטרות המתוארות לעיל היא בפירוש ענישה קולקטיבית האסורה על פי המשפט הבינלאומי החל על השטחים. השימוש הרב בענישה קולקטיבית זו יוצר את הרושם שזוהי מדיניות מכוונת הבאה לבודד את

בראשית האינתיפאדה עדיין שימש העוצר בעיקר כאמצעי להשלטת סדר לאחר התפרעויות, לצורך חיפוש אחר חשודים וביצוע מעצרים. עד מהרה הוחל בהטלת עוצר גם כאמצעי מניעה: כאשר יש חשש לאירועים חריגים, במיוחד בתאריכים בעלי משמעות – מטילים עוצר.

טבלה: ימי עוצר ברצועת עזה – מאי 1989

31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21 20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

גבליה	עזה	דיר אל בלאח	חאן יונס	רפיח
מחנה הפליטים גיבליה (3)				
בית ליהיה (6)				
בית חנון (11)				
משרועה עמר (6)				
כפר גיבליה (9)				
מחנה הפליטים שאטי (14)				
שיח רדואן (16)				
סניעיה (12)				
סברה (13)				
תופאח (11)				
זייתון (11)				
דרג' (11)				
מחנה הפליטים דיר אל בלאח (7)				
נוצייראת (21)				
בורייג' (18)				
מועזי (21)				
מחנה הפליטים חאן יונס (15)				
העיר חאן יונס (11)				
עבאסיים (11)				
בני סוהיילה (11)				
מעין (11)				
שאבורה (20)				
O.N.P.K. (14)				
תל סולטן (12)				
ברזיל (13)				
בלוק G (16)				

האוכלוסיה ולהפעיל עליה לחץ.

העוצר מטיל הגבלות חמורות ופוגע בזכויות האדם של התושבים הנתונים בו: התושבים שרויים במצב של אי ודאות, כאשר קווי הטלפון מנותקים נמנע מהם קשר עם 'העולם החיצון' והם נאלצים להעביר את הזמן כשהם כלואים בבתים שהצפיפות בהם עצומה.

להלן כמה מההשלכות של העוצר על הציבור הנתון בו:

בעיות באספקת מזון – כיוון שאין מודיעים להם מראש כמה זמן יארך העוצר אין התושבים יכולים לדעת בכמה מזון להצטייד. מעבר למוצרים הניתנים לאיסוסן, כגון שמן, קמח וסוכר, יש בעיה ממשית לגבי אספקת מוצרי חלב, ירקות ופירות טריים. הבעיה מחמירה כאשר מדובר בתינוקות, ילדים ונשים הרות. העוצר מופסק אחת לכמה ימים לצורך

הצטיידות במזון, ללא התראה מוקדמת, למשך שעותיים לכל היותר. זהו פרק זמן קצר מכדי שציבור של אלפים ורבות בכל מחנה או שכונה יספיק להגיע לחנויות ולהצטייד במזון לתקופה בלתי ידועה של המשך העוצר.

פגיעה בחולים – חולים הזקוקים לתרופות או לטיפול יומיומי בבית חולים אינם יכולים להגיע לבתי החולים.

פגיעה כלכלית – בחלק מהתקופה שבה היה עוצר בעזה הותר לפועלים העובדים בישראל לצאת לעבודה. שאר התושבים – חקלאים, סוחרים ובעלי מקצועות חופשיים – אינם יכולים לעבוד לפרנסתם. הפגיעה בחקלאות קשה במיוחד כיוון שתקופה ארוכה של עוצר, המונע עיבוד השדות ושיווק התוצרת, עלולה להוריד לטמיון יבול של עונה שלמה.

השבתת בתי הספר ושירותים חברתיים – בתי הספר ברצועת עזה – בניגוד לגדה המערבית – 'פתוחים' באופן רשמי, אולם אין כל אפשרות לקיים בהם לימודים סדירים בשל ימי העוצר הרבים.

קיום משפטים – בתי המשפט הצבאיים מקיימים משפטים גם בימי עוצר. לרוב מקבלים עורכי הדין אישור להגיע לבתי המשפט אך אין

הם יכולים לזמן עדי הגנה.

עקב העוצר קרובי הנאשמים מנועים מנוכחות בבית המשפט. בכך מופר עקרון פומביות הדין. לשכת עורכי הדין בעזה החליטה, לאור העובדות הללו, להחרים משפטים המתקיימים בימי עוצר.

מטבלת ימי העוצר אפשר להסיק את המסקנות הבאות:

■ רוב אוכלוסיית רצועת עזה היתה נתונה בעוצר למעלה משליש מהחודש.

■ עשרות אלפי תושבים במחנות הפליטים נוצייראת ובורייג' ובשכונות מועזי ושאבורה היו שרויים בעוצר במשך כשלושה שבועות.

■ הסיבות להטלת העוצר על רוב האיזורים ברצועת עזה בעת ובעונה אחת (8.5, 15.5) או הסרתו באותו יום (13.5, 20.5) עשויות להיות:

א. התלקחות מהומות בו זמנית בכל חלקי הרצועה.

ב. הטלת עוצר יזומה כחלק ממדיניות מכוונת.

העיירה ענבתא ליד טול כרם היתה נתונה בעוצר במשך 23 ימים רצופים בחודש מאי. במשך כל ימי העוצר היה הקשר הטלפוני לעיירה מנותק.

צה"ל הקים מחסום בכניסה לעיירה ומנע כניסת אנשים שאינם תושבי ענבתא. החיילים מנעו את המעבר גם מתושבי הכפר רומאן, שהכניסה היחידה אליו היא דרך ענבתא.

"הכל שווים לפני החוק וחכאים ללא אפליה להגנה שווה של החוק. הכל זכאים להגנה שווה מפני כל אפליה המפירה את מצוות ההכרזה הזאת ומפני כל הסתה לאפליה זו".

ההכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם, סעיף 7

מתנחלים

חודש מאי 89 התאפיין בהסלמה בפעילות יזומה של מתנחלים כלפי האוכלוסיה הפלסטינית, כצעדי תגובה על פגיעות בתנועה בכבישי יהודה ושומרון.

2.5.89 – עשרות מתושבי ניליי נכנסו לחברתא, הציתו חנויות, ניפצו חלונות, פגעו במכוניות, ירו בדודי מים וניקבו בהם חורים. * ב-9.5 סיימה המשטרה את החקירה באירוע והעבירה את התיק לפרקליטות מחוז ירושלים.

3.5.89 – תושבי קרית-ארבע יצאו לחברון, ניפצו חלונות ודודי שמש, פגעו בכלי רכב וירו באוויר.

7.5.89 – קבוצת מתנחלים נכנסה לכפר מסחה שליד אלקנה בשומרון, הם יידו אבנים בבתי תושבים, צעירים מקומיים השיבו באבנים וכוח צה"ל הגיע לכפר והפריד בין הנצים.

10.5.89 (יום העצמאות) – כ-30 חברי גרעין יריחו המשתייכים לתנועת כך, ועימם מאיר כהנא, פגעו במכוניות של ערבים בכביש המוביל ליריחו.

■ מתנחלים התפרעו בכפר ביתין, ירו באוויר, שרפו כליל שתי מכוניות וניפצו שמשות בכלי רכב נוספים ובבתים רבים.

■ קבוצת מתנחלים הגיעה סמוך לשעה 23:30 בשתי מכוניות, אחת מהן פורד טרניט, לכפר עין יברוד. הם שרפו תנות, ניסו להצית חנות נוספת, גדעו עצים, שברו חלונות המסגד בכפר וקישטו אותו בכתובת 'עם ישראל חי'.

תושבי עין יברוד וביתין מצביעים על אנשי ההתנחלות הסמוכה – עופרה – כאחראים למעשים אלה.

16.5.89 – מתנחלים פשטו בלילה על הכפרים עין יברוד וסילוואד. עין יברוד נתון בעוצר מזה שבוע.

19.5.89 – תושבי קרית ארבע המשיכו

בפעולות 'עונשין' ונקם בחברון. הם ירו לעבר דודי שמש, ניפצו שמשות בבתים וחיבלו במכוניות.

21.5.89 – מאות מתושבי מעלה-אדומים התפרעו בלילה בכפר אל-עזריה. הם הציתו סככות אבטיחים, דרדו אוטובוס וניפצו את שמשותיו, הפכו כלי רכב והעלו באש משאית עמוסת ארגזי עגבניות.

23.5.89 – בדהריה שבנפת חברון נפצע ילד בן 10, ככל הנראה מירי של אזרחים ישראלים. ■ קבוצה גדולה של תושבי שערי-תקוה נכנסה לאחר השעה 21:00 לכפר הסמוך עזון-עתמה. המתנחלים יידו אבנים לעבר בתים בכפר.

■ מתנחלים פשטו בלילה על הכפר זאויה, במערב השומרון, והציתו בית מגורים, 2 חנויות ירקות, עגלת טרקטור ו-50 ארגזי פרי שהיו עליה. כמו כן עקרו עצי הדר.

24.5.89 – בסביבות השעה 20:00 נכנסו כ-20 מכוניות של מתנחלים לכפר דיר ג'ירה, מזרחית לרמאללה, ניפצו שמשות והציתו עצים. לדברי התושבים מעולם לא הותקף רכב של מתנחלים בכפרם.

25.5.89 – כ-150 מתנחלים מקרית ארבע התפרעו בלילה בשכונה הערבית בחברון, הסמוכה לקרית ארבע. המתנחלים ירו באוויר, הציתו מכוניות, ניפצו שמשות, נכנסו לבתים ושברו חפצים.

26.5.89 – בצהריים נכנסו כ-30 מתנחלים לכפר ערורה וירו לכל עבר. מהירי נפצעו 4 מתושבי הכפר. משטרת יהודה והמינהל האזרחי אמרו כי לא ידוע להם על כל חקירה באירוע. ■ עשרות תושבי שערי-תקוה, אורנית וברקן התפרעו בכפר עזון-עתמה. צה"ל הציב מחסומים בכניסה לכפר אך המתנחלים הצליחו להיכנס לכפר והציתו עצים.

27.5.89 – בפעולות נקם של מתנחלים בחברון, בסביבות השעה 04:00, נופצו שמשות ופנסים של 5 מכוניות שחנו במוסך במרכז חברון ונגרם נזק למשרד המוסך.

28.5.89 — ■ שלושה ישראלים חובשי כיפות שהגיעו במכונית אוטוביאנקי לבנה לביתו של ראש העיריה הנבחר של טול כרם, ניפצו שמשות בבית וחבלו במכוניתו.

29.5.89 — ■ כמה עשרות אזרחים, כנראה תלמידי ישיבת קבר יוסף בשכם, הגיעו לכפר כיפל חארס שליד אריאל. הם ירו לכל עבר, הרגו את איבתיסאם עבדול רחמאן בוזיה בת ה-16 ופצעו 2 תושבים נוספים (אחד מהם פצוע קשה). כמו כן גרמו נזק רב לרכוש וירו בחמורים וכבשים. 2 חמורים נהרגו ואחד נפצע. המשטרה עצרה חשודים במעורבות באירוע.

למרות שמדובר בפעולות יזומות ומאורגנות היטב, אין הצבא והמשטרה עושים די למניעת פעולות אלה.

גם במקרים בהם היתה התנגשות בין המתנחלים לחיילי צה"ל לא ננקטו אמצעי ענישה והרתעה נגד הראשונים.

מינואר '88 עד סוף אפריל '89 הוגשו למשטרה 127 תלונות של תושבי השטחים נגד ישראלים.

54 תיקים עדיין נמצאים בחקירה, 11 תיקים נמצאים בעיון הפרקליטות, ב-2 תיקים הסתיים הדיון בבית המשפט, 40 תיקים נסגרו. יתר התיקים נמצאים לקראת דיון משפטי או בדיון בבית-משפט.

מתוך כ-20 תיקי חקירה שנפתחו במקרים של הריגה הובאו לדיון רק שניים והסתיים רק משפט אחד (ישראל זאב, תושב שילה, 3 שנות מאסר).

במקרים רבים מספור של גרימת נזק לרכוש לא הורשע עד כה איש.

החודש היו לפחות שלושה מקרים של ירי שגרם לפציעת תושבים פלסטינים (בנוסף לשני מקרים של הריגה). עד כה לא נודע על פתיחת חקירה במקרים אלה.

דו"ח ועדת קרפ שפורסם לפני 7 שנים קבע, בהתייחסו לחקירת מקרי מוות לא טבעי בשטחים בהם מעורבים ישראלים:

"התרשמות צוות המעקב מהחקירה... היתה שלא נתגלו המרץ הראוי והזריזות המתבקשת לחקירות מסוג זה והוצבו סימני שאלה באשר לדרך החקירה עצמה".

ברוצלוזים

בראשית מאי הגיע אלינו מידע על מגיפת ברוצלוזיס בכפר קטן בשם ראס עטיה, לא רחוק מקלקיליה.

צוות של 'בצלם' סייר בכפר בלוויית ד"ר אחמד מסראווה (רופא משפחה) וד"ר אליהו ריכטר (מרצה בביה"ס לרפואה ציבורית).

מחלת הברוצלוזיס, הידועה גם בשם 'קדחת מלטה', היא מחלה קשה הפוגעת בצאן ומועברת לבני אדם דרך חלב של צאן נגוע. סיבוכי המחלה עלולים לגרום לשיתוק בגפיים.

בבדיקה מקיפה נמצאה התפלגות הגילים הבאה בקרב החולים:

גיל	מס' חולים
4-1	6
9-5	15
14-10	19
19-15	5
39-20	15
64-40	7
65 ומעלה	4
סה"כ	71

תושבי הכפר התלוננו כי המינהל האזרחי הורה לבית החולים הממשלתי בטול כרם שלא לאשפז את החולים אלא אם ישלמו דמי אישפוז בגובה עשרות שקלים ליום משום שרוב התושבים אינם מבוטחים בביטוח הרפואי של המינהל האזרחי. ממצאי הבדיקה שערך 'בצלם' פורסמו בעיתונות ועיקרם נמסר בעל פה לבכירים במינהל האזרחי עוד באותו שבוע הגיעו אנשי המינהל האזרחי לראס עטיה, דאגו לטיפול רפואי לתושבים והחלו במבצע לביעור המחלה בצאן.

"לא יישלל האדם קניינו דרך שרידות".

החכמה לכל באי עולם בדבר זכויות האדם, סעיף 17 (2)

הריסות בתים

לאחר הפסקת הריסות הבתים בחודש אפריל, במסגרת המחווה לרגל חודש הרמדאן, הרסו כוחות הביטחון במהלך חודש מאי 89', כענישה על עבירות בטחוניות, למעלה מ-20 בתים ואטמו עוד כ-7 בתים ו-3 חדרים. כ-30 בתים נוספים נהרסו מנימוקים של בניה ללא רשיון. ברוב הבתים שנהרסו ונאטמו מנימוקים 'בטחוניים' התגוררו משפחות של **חשודים** בהשתייכות לארגוני חבלה בגדה, ברצח משתף פעולה, בהשלכת מטעני נפץ ובקבוקי תבערה. ב-2 מהבתים שנהרסו (בכפר צוריף) התגוררו משפחות של אנשים שהתנגדו בכוח למעצרים וזו הפעם הראשונה שצה"ל הורס בתים בנימוק זה. 2 בתים נוספים שנהרסו ועוד 2 בתים שנאטמו (כולם בכפר אל-עזריה) היו שייכים למשפחותיהם של **חשודים בידי אבנים** על מכוניות של תושבי מעלה-אדומים. בעבר לא נהרסו בתיהם של מידי אבנים. יש להדגיש כי מדובר כאן בחשודים שעדיין לא הובאו לדיון.

תחקיר: הריסה סביבתית במחנה הפליטים אל-ערוב ליד חברון

ב-15.5.89 לפנות בוקר הגיעו למחנה אל-ערוב חיילי צה"ל שבאו להרוס את הבית בו מתגוררת משפחתו של סאלאח בדאווי, המרצה עונש מאסר בשל השתייכות לארגון חבלה. החיילים הורו לשכנים לצאת מבתיהם. השכנים ביקשו שהות לפנות רהיטים וחפצים מבתיהם, הסמוכים לבית שנועד לפיצוץ, אך לא ניתן להם להוציא דבר פרט לבגדים, בטענה שבתיהם לא ייפגעו מהפיצוץ.

עוצמת הפיצוץ גרמה לנזקים כבדים לרבים מהבתים הסמוכים.

הממצאים שהתגלו לצוות 'בצלם', שביקר במקום עם חברי הכנסת שולמית אלוני ודדי צוקר, הם אלה:

1. בבית משפחת אבו חייראן (מבנה הכולל 3 דירות בהן מתגוררות 3 משפחות, סה"כ 19 נפשות) ניזוקו סלון, מרפסת, חדר שינה ושירותים. נופצו שמשות ביתר חלקי הבית, נעקרו מעקים וצנרת המים, נגרם נזק למערכת החשמל ונפגעו דודי השמש.
 2. שני בתים סמוכים לבית שפוצץ שייכים לקאסם ראעי (משפחה המונה 13 נפשות) ושעבאן ראעי (11 נפשות). באחד הבתים נהרסו לחלוטין חדר שינה ושירותים. בשני הבתים נפערו סדקים עמוקים בקירות.
 3. בבית משפחת חסן ראעי (14 נפשות) נפערו סדקים עמוקים בקירות.
 4. בבית סמוך מתגוררים נאיף חסן ראעי ואשתו הטרייה. חדר אחד בביתם נהרס לחלוטין וסדקים עמוקים נפערו בקירות נוספים.
 5. בשני בתים נוספים התמוטטו תקרות.
 6. ווהיד כמאל עבדול רחמאן חרבייה מתגורר בבית המרוחק כ-10 מ' מהבית שפוצץ. הוא פנה לקצין צה"ל וביקש לצאת עם בני משפחתו מהבית. הקצין אסר עליו לצאת מביתו ואף איים עליו. למרות האיום יצאו בני הבית ומצאו מיקלט בבית קרובי משפחה, וכך ניצלו כיוון שבעקבות הפיצוץ קרס גג הבית פנימה והקירות התמוטטו.
 7. בכל הבתים נפגעה הצנרת ונגרם נזק לדודי השמש.
 8. משפחת אל בדאווי (9 נפשות), שביתה פוצץ, מתגוררת עתה באוהל של אונר"א שהוקם על חורבות הבית.
- מבלי להיכנס לשאלות בדבר החוקיות והמוסריות של מדיניות הריסת הבתים – אין ספק כי לצה"ל יש אמצעים להרוס בתים מבלי לפגוע בבתים אחרים שלא הוצא צו להריסתם. האירוע שתואר כאן הוא אחד ממקרים רבים בהם נזק לבתים סמוכים לבית שפוצץ צה"ל.
- הנזק שנגרם לבתים הסמוכים לבית שיועד להריסה לא היה מחויב המציאות כי אם תוצאה של רשלנות וזלזול בוטה בבני אדם וברכושם.